
EEN JAAR CORONA IN VOGELVLUCHT

Publicatie/Dossier vervolgpagina

Het jaar 2020 was het jaar waarin het coronavirus zich door Nederland verspreidde maakte en meerdere lockdowns veroorzaakte. Hoe verliep 2020 voor bibliotheken? Welke invloed hadden de maatregelen op het bibliotheekwerk?

Januari - maart 2020: eerste symptomen

Nadat in december 2019 de eerste geruchten opdoken over een virus dat zich wereldwijd zou kunnen verspreiden, werden in steeds meer Europese landen de eerste besmettingen met het coronavirus geconstateerd, met Italië als koploper. Nederland bleef relatief lang buiten schot, maar moest uiteindelijk eind februari vaststellen dat het virus ook in ons land was binnengedrongen.

12-15 maart 2020: massale sluiting

Deze ontwikkelingen hadden uiteraard hun weerslag op het publieke leven, inclusief de bibliotheken. De bibliotheek in Eindhoven was de eerste die alle activiteiten afgelastte. Op donderdag 12 maart werd in een persconferentie aangekondigd dat evenementen met meer dan honderd bezoekers per direct werden verboden. Daarop besloot een belangrijk deel van de culturele instellingen de deuren te sluiten, waaronder ook enkele bibliotheken. Een klein aantal hield de deuren nog een paar dagen geopend, tot een nieuw bericht van de overheid op zondag 15 maart meldde dat alle scholen, restaurants, cafés en ook bibliotheken moesten sluiten.

16 maart 2020: boekenbranche in actie

De bibliotheeksector kwam snel in actie. Al op maandag 16 maart kon iedereen gratis extra luisterboeken via de LuisterBieb tot zich nemen. Een dag later startte Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek (CPNB) met de campagne #ikleesthuis, om mensen op te roepen tot lezen.

Deze speciale leesbevorderende campagne rond het thuislezen was erop gericht zoveel mogelijk lezers aan een mooie boekenervaring te helpen, juist nu het sociale leven stil was komen te liggen en zoveel mensen noodgedwongen aan huis gekluisterd waren.

Maart - mei 2020: intelligente lockdown

Op 23 maart volgden strengere maatregelen, gevat onder de noemer 'intelligente lockdown': Nederlandse burgers werden opgeroepen zoveel mogelijk thuis te blijven en zich, indien noodzakelijk, alleen in zeer kleine groepjes over straat te bewegen. Voor het eerst werd aangekondigd dat er boetes konden worden uitgedeeld bij overschrijding. Ondertussen ontwikkelde de KB, aansluitend bij de campagne #ikleesthuis, de ThuisBieb-app, waarmee de KB honderd e-books gratis beschikbaar stelde voor zowel leden als niet-leden van de bibliotheek. Ook in lokale bibliotheken ontstonden inmiddels vele initiatieven om burgers toch van dienst te kunnen zijn, bijvoorbeeld afhaalboekentasjes en telefoontjes naar senioren.

11 mei 2020: voorzichtige heropening

Op 11 mei, ongeveer twee maanden na de eerste maatregelen in bibliotheken, mochten de vestigingen hun deuren weer openen. Er moesten verschillende maatregelen worden getroffen om de locaties klaar te maken voor bezoek. Zo werd in veel vestigingen een eenrichtingsroute aangebracht en werden massaal spatschermen geplaatst en linten opgehangen. Verblijven in de bibliotheek werd ontmoedigd door stoelen weg te halen en computerplaatsen af te plakken. De bibliotheek gold tenslotte als een doorstroomlocatie, waar men niet mocht verblijven, maar enkel boeken mocht ophalen.

29 september 2020: nieuwe aanscherpingen

De bibliotheek kende een zomer met steeds meer mogelijkheden. Langzaam maar zeker werden de eerste studieplekken geopend en konden her en der weer de eerste cursussen in kleine groepjes plaatsvinden. Bij het ontplooiën van deze activiteiten hadden kinderen en kwetsbare groepen, zoals ouderen en minder digitaal vaardigen, voorrang. Eind september werden de eerste landelijke maatregelen weer aangescherpt, waarbij veiligheidsregio's een belangrijke rol speelden in de lokale invulling. Veel bibliotheken werden beperkt in het aantal bezoekers dat zij mochten toelaten. Ook werd het dragen van een mondkapje in publieke ruimtes dringend geadviseerd.

4 november - december 2020: tweede lockdown

Het duurde nog ruim een maand tot bibliotheken voor de tweede keer in 2020 hun deuren moesten sluiten. Dat gold ook voor andere publiek toegankelijke locaties, evenals voor horecagelegenheden. Opnieuw werd men opgeroepen zoveel mogelijk thuis te blijven en niet-noodzakelijke reizen te vermijden. Het mondkapje werd verplicht voor iedereen van 13 jaar en ouder in publieke binnenruimtes en het openbaar vervoer. Deze sluiting duurde maar kort: op 19 november, zo'n twee weken later, mochten bibliotheken hun deuren weer openen. Ook deze blijdschap zou echter van korte duur zijn: amper een maand later, op 15 december 2020, ging Nederland opnieuw in lockdown. Uiteindelijk zou het tot mei 2021 duren voordat bibliotheken - voor het eerst in ruim vijf maanden - hun deuren weer mochten openen.

Coronamaatregelen

CORONAMAATREGELEN in Nederlandse bibliotheken

Do 27 feb

Eerste Nederlandse besmetting

Ma 9 mrt

Geen handen meer schudden

Vr 6 mrt

Eerste Nederlandse dode

GESLOTEN

Do 12 mrt

Geen evenementen boven de 100 personen; eerste bibliotheken sluiten zelf hun deuren

Di 10 mrt

Bibliotheek Eindhoven last als eerste alle activiteiten af

de Bibliotheek
Eindhoven

Zo 15 mrt

Bibliotheken, scholen, restaurants en cafés sluiten

Ma 16 mrt

Gratis extra luisterboeken voor iedereen via LuisterBieb

Di 17 mrt

CPNB start campagne #ikleesthuis

Ma 23 mrt

'Intelligente lockdown', inclusief boetes

Ma 6 apr

Lancering ThuisBieb-app; eerste bibliotheken starten haal- en brengservices

Ma 11 mei

Basisscholen, kinderdagverblijven en bibliotheken weer open

GESLOTEN

Di 29 sept

Landelijke aangescherpte maatregelen, met aanvulling vanuit veiligheidsregio's (o.a. maximum aantal bezoekers); dringend advies tot het dragen van mondkapjes

Wo 4 nov

Verzwarend gedeeltelijke lockdown; bibliotheken sluiten opnieuw

Do 19 nov

Bibliotheken mogen weer open

Di 15 dec

Nederland in lockdown; bibliotheken gaan voor ten minste vijf weken dicht

KB } nationale
bibliotheek